

Tres Experiències d'Aules-Tallers

Les *Aules-Tallers* que es presenten a continuació han sorgit com a resposta a unes problemàtiques comunes i s'han articulat amb trets definidors similars. Això fa possible que, abans de parlar de cadascuna d'elles, fem referència als elements compartits que defineixen els nostres projectes educatius i que permeten parlar coherentment d'un **col·lectiu**.

Unes problemàtiques comunes

En primer lloc, val la pena posar de relleu que les *Aules-Tallers* han estat una resposta a la **situació de risc social** en què s'han trobat i es troben un bon nombre de **nois i noies de 14 a 16 anys**.

Aquesta edat està caracteritzada per ser un període posterior a l'ensenyament obligatori però previ a l'edat legal laboral. Amb la qual cosa, succeeix que hi ha nois i noies d'aquesta edat que, davant d'un **fracàs escolar consolidat**, s'afirmen en **pràctiques absentistes** o **abandonen definitivament l'escola**. I com que, d'altra banda, no tenen accés al món del treball, queden en una **situació marginal**. Tot això fa que el seu àmbit més habitual sigui **el carrer i la colla**.

Aquesta situació, sovint, va acompanyada -com a causes o com a efectes- d'altres **problemàtiques personals** (manca d'autoestima, inseguretat, agressivitat...), **familiars** (carències afectives, falta de models d'identificació, mancances econòmiques...) i **socials** (violència gratuïta, consum drogues, adscripcions a grups ultres...).

Uns trets característics similars

La iniciativa de les *Aules-Tallers* ha estat un intent de resposta a aquestes situacions des de la **perspectiva educativa**. En concret la resposta s'ha donat amb les següents característiques:

1. Ja que hi ha un **rebuig**, momentàniament insalvable, **de la institució escolar** i el pas barrat al món laboral com a aprenents, manobres..., se'ls ofereix un **recurs que no reproduceixi aquells trets de l'escola que ells no estan en condicions d'assumir**.

2. Ja que tenen un **dèficit seriós d'autoestima, manca de punts de referència positius, hàbits no saludables...**, es dóna molta importància a les **tasques tutorials**, l'afrontament de conflictes, a la possibilitat d'**expressió de les pròpies opinions, vivències i sentiments**, a l'**acostament positiu a ells mateixos i a la realitat** que els envolta, és a dir al seguiment personal i al reforç positiu de la seva personalitat.

Les Aules-Tallers han estat una resposta a la situació de risc social en què s'han trobat nois i noies de 14 a 16 anys

3. Per causa que, sovint, tenen **conductes agressives i poc socials**, es treballa tot el món de les relacions socials a través de **dinàmiques grupals, l'acceptació progressiva de normes i límits, la implicació en allò que és comú.**

4. Pel fet que porten **dèficits** molt seriosos respecte a l'assimilació dels **elements culturals bàsics**, se'ls ofereix la possibilitat de **recuperar-los** d'una forma escaient. Adaptant els continguts i dinàmiques a les seves capacitats i motivacions.

5. Ja que un mitjà important d'integració és el **món del treball**, participen en un ventall de **pre-tallers laborals**, no tant amb perspectives d'especialització, sinó, més aviat, com a punts de referència per a una adequada orientació laboral i vocacional.

6. Ja que **no tenen**, molts cops, **un entorn que els ajudi a situar-se adequadament** en sortir de l'*Aula-Taller*, es cuida la seva **derivació**, envers cursos ocupacionals o el graduat escolar o feines concretes, segons convingui i sigui possible amb l'objectiu final d'insertar-los el màxim possible al seu marc social.

7. Ja que tot això no és possible sense un grau molt elevat de **personalització** de la tasca educativa, la **ratio educador/educand** és, com a màxim, de **1/6**.

8. Ja que la tasca educativa només és possible amb educadors adequats, les *Aules-Tallers* han anat constituint **equips pedagògics** formats per treballadors **contractats i per voluntaris**. Tots ells aporten la seva **col.laboració professional qualificada i diversificada**: pedagogs, psicòlegs, educadors socials, treballadors socials, professors, tècnics de taller, monitors de lleure...

9. Ja que és molt important la **convergència dels esforços pedagògics**, les nostres *Aules-Tallers* tenen, com a punt de referència per a la seva acció educativa, unes **Línies Pedagògiques Bàsiques** assumides per tots els membres d'un equip que, anualment, es concreten en un **Projecte Educatiu**.

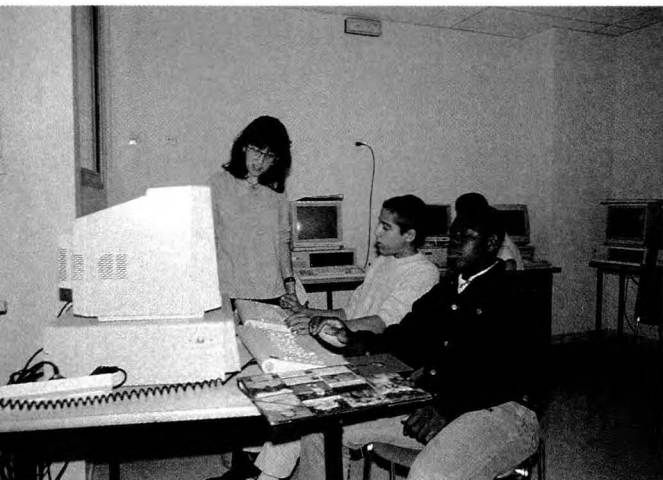
10. Ja que les *Aules-Tallers*, com qualsevol altra institució educativa, generen unes **despeses econòmiques** que, en el nostre cas, no poden ser cobertes pels usuaris, compartim tots una **seriosa precarietat econòmica**. L'escassetat dels recursos, la falta de seguretat de les fonts de finançament, les creixents càrregues econòmiques..., constitueixen dificultats importants per al manteniment i la posada al dia de les instal.lacions, per una retribució digna dels treballadors... En definitiva, es tracta de dificultats per al sosteniment i el creixement d'aquestes entitats sense afany de lucre que presten un bon servei social a aquests nois i noies de molts dels nostres barris.

A. Aula-Taller de Martí-Codolar

El projecte de l'Aula-Taller neix dintre del Centre Juvenil Martí-Codolar a partir d'una sèrie de constatacions que van anar fent des del seu propi Centre Obert. Hi ha nois i noies que vénen al centre ja abans dels 16 anys, i inclús, abans dels 14, quan deixen l'escola d'una forma pràcticament definitiva o s'instal·len en un absentisme escolar de llarga durada.

Aquesta realitat normalment va acompanyada d'altres problemes...

Això, i el fet que en la nostra zona no existís cap tipus de recurs que donés resposta a aquesta realitat, ens va fer pensar que valia la pena posar en marxa un Aula-Taller des del nostre centre. Aquesta inquietud es va poder dur a terme ara fa 3 anys.

**Aula-taller
Martí Codolar**

Departament de Justícia Juvenil es deriven quasi la meitat dels casos, la resta arriben a través de les escoles de la zona, l'EAP, els serveis socials del barri i del propi Centre Obert.

Què pretenem

L'objectiu general que ens proposem és realitzar una tasca de **prevenció** i recuperació d'aquests nois i noies, ajudant-los a créixer en totes les dimensions de la persona, per tal de capacitar-los per: una inserció en l'ensenyament reglat, l'accés a cursos ocupacionals o la integració en el món laboral.

Per això volem que assoleixin els següents objectius:

- Descobrir les seves destreses i capacitats per tal de fer créixer la seva autoestima.
- Assolir hàbits de treball i convivència.

Destinatari

Durant aquest temps s'han atès cada any 24 nois i noies de 14-16 anys. Desescolaritzats i desocupats, la major part d'ells presentaven serioses problemàtiques psico-socials que els situava en una situació d'inadaptació social important.

Aquests joves són preferentment dels barris propers: Clot, Carmel i Vall d'Hebrón, però vénen també d'altres barris i fins i tot de les rodalies de la ciutat.

Actualment des de la DGAI i el

- Recuperar coneixements culturals bàsics, necessaris per desenvolupar la seva vida personal i laboral.
- Aprendre tècniques concretes que els possibiliti l'accés al mercat de treball.

Com ho fem

Per tal d'assolir aquests objectius se segueix una metodologia que es caracteritza per:

- Facilitar un ambient proper i positiu, on el jove se sentin acollits personalment.
- Programes de treball adequats a les seves capacitats i interessos, (adaptant els nivells i les dinàmiques el màxim possible a cada jove).
- Seguiment personal, tutories, activitats lúdiques, coordinació amb les famílies i els serveis socials que tenen relació amb el noi (AS, EAIAs, DAMs, DGAI...) per tal d'entendre de manera global la problemàtica que viu el noi i potenciar també de manera global el seu desenvolupament.
- Implicació dels joves en el seu procés d'aprenentatge i en l'Aula- Taller, com a mitjà de socialització (Contractes d'inscripció, assemblees, sistema de normes clar i contenidor, repartiment de càrrecs i responsabilitats).

Tot això es concreta en un programa d'activitats dividit en 4 àrees de formació: Àrea prelaboral, de formació cultural bàsica, d'educació física i de formació social. Tots els nois passen per totes les activitats durant la setmana.

Àrees de formació	
Àrea Prelaboral	Àrea de F. Cult. Bàsica
<ul style="list-style-type: none"> • Fusteria • Arts gràfiques • Manteniment • Cuina 	<ul style="list-style-type: none"> • Llenguatge • Matemàtiques • Informàtica
Àrea de Ed. Física	Àrea de F. Social
<ul style="list-style-type: none"> • Ed. del Cos • Sortides, convivències... 	<ul style="list-style-type: none"> • Formació Social • Coneixement entorn • Dinàmiques Grup • Assemblees • Tutories • Convivències

Projectes Inter-disciplinars

L'equip d'educadors

El programa de l'A.T. es desenvolupa en col·laboració amb diverses institucions (Dpt. de Benestar Social, Dpt. de Justícia Menors, Ajuntament) i gràcies a un equip de 3 professionals i 10 voluntaris.

B.L'Aula-Taller del Casal Infantil i Juvenil de Marianao

El perquè d'aquest nom tan llarg

L'Aula-Taller on desenvolupem la nostra tasca educativa forma part d'una entitat que és el Casal Infantil i Juvenil de Marianao. No s'entendria el projecte Aula-Taller sense parlar d'aquest casal que començà la seva vida ara fa deu anys quan un grup de joves i veïns del barri de Marianao a Sant Boi de Llobregat ocuparen un edifici d'habitatges abandonat.

Així, des de la iniciativa social va anar formant-se, amb molts encerts i errors, aquesta entitat que actualment acull uns 300 nens i joves del barri i de la ciutat. Les activitats són portades des de dos àmbits: Infància, amb el Centre Obert i l'Espai; i joventut on trobem diverses associacions i l'Aula-Taller.

El programa de Preparació al Treball per a joves de 14-16 anys: l'Aula-Taller

Aquest projecte d'intervenció socioeducativa va sorgir quan un grup d'educadors del casal es plantejà la necessitat d'actuar davant la situació de desatenció per part de l'Administració dels joves que sortien de l'EGB i no continuaven estudis, tenint com a mitjà principal de socialització el carrer.

L'Aula-Taller que actualment acull a 36 nois i noies, encara que al començament només atenia noies, es planteja com un programa de transició al món laboral tot intervenint sobre la realitat global del jove.

Aquest criteri suposa que els objectius no només es referiran a l'aprenentatge d'un cert nombre de tècniques relatives a un ofici o lloc de treball. Així l'equip educatiu format per 5 educadors reforçat per 3 talleristes, es planteja intervenir sobre el conjunt de problemàtiques i necessitats dels joves mitjançant:

*Aula-taller
Martí Codolar*

- El contacte amb tots aquells professionals (tutors de l'escola, psicopedagogs, psicòlegs, psiquiatres, educadors de Serveis Socials, DAM, etc.), que han atès o ho fan actualment al jove per poder realitzar una intervenció més adequada i coherent.
- La relació permanent amb la família del jove: Fer-los coneixedors dels objectius del centre i de la realitat del seu fill o filla.
- Un programa d'activitats basat en aquest criteri de globalitat i polivalència on es combinen els tallers d'iniciació en un àmbit professional amb una sèrie d'àrees de treball, com ara: Salut, entorn i comunicació, matemàtiques o llengua catalana.
- Una metodologia, el punt de partida de la qual és la implicació del jove en el seu procés d'aprenentatge. Per possibilitar aquesta situació s'intenta una programació individualitzada on es tenen en compte els coneixements previs i interessos de l'educand.

C.CIJCA

Col·lectiu d'Iniciatives Juvenils Contra l'Atur

Qui som?

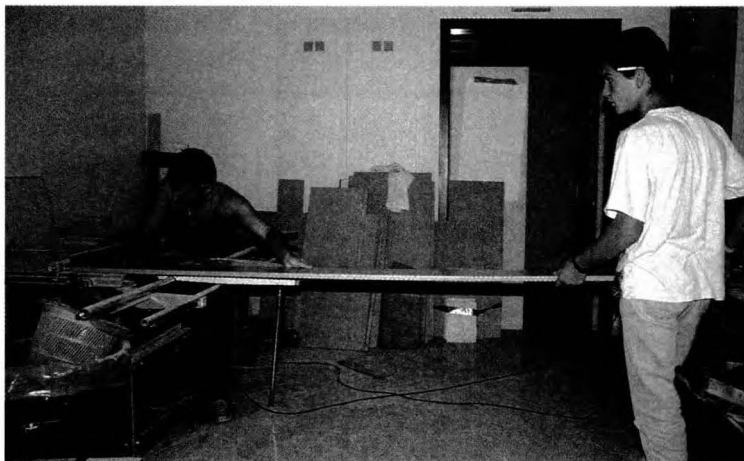
Entitat sense afany de lucre, constituïda l'any 1986, per tal de promoure iniciatives que tendeixen cap a la inserció social i laboral dels adolescents, joves i dones d'ambients populars.

Què fem?

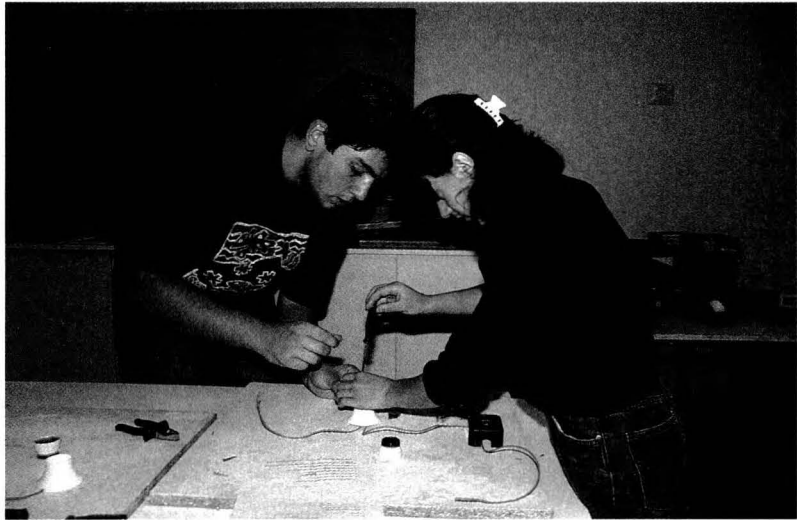
Associació constituïda per 23 socis voluntaris, i treballadors professionals que treballen als 2 centres que l'associació té als barris de La Bordeta i La Mariola de Lleida, a més dels diversos serveis de l'associació:

- Centres de Formació: 2
- Centres de Lleure: 1
- Servei Català de Col·locació
- Orientació laboral
- Borsa de Treball
- Revista Jovent
- Colla *Els Artesans*
- Cursos d'autoocupació

**Aula-taller
Martí Codolar**

**Aula-taller
Martí Codolar**

Centres

Els dos centres del CIJCA, estan constituïts en quatre seccions diferents:

- Secció d'indústria: Cursos ocupacionals per joves 16-25 anys.
- Secció lleure: Centre Obert al barri de La Bordeta.
- Secció Serveis: Cursos ocupacionals per a dones i noies encarats al servei de la comunitat.
- Secció de Formació.

Secció de Formació

- Programes destinats a adolescents i joves 14-18 anys, per tal de lluitar contra el fracàs escolar, i la desocupació juvenil. Actualment els Projectes en marxa són:
 - Cursos formatius: Per nois/es de 14 anys desescolaritzats.
 - Cursos pre-laborals: Per nois/es de 15 anys amb fracàs escolar.
 - Cursos Ocupacionals: Per joves 16-18 anys amb dificultats d'inserció professional.

Tot això amb una metodologia pròpia i personalitzada, que no busca només la qualificació per un ofici, sinó també una inserció social del jove.

El finançament és divers i pot variar d'un any a l'altre, o d'un projecte a l'altre.■

Comissió d'Aules-Taller del Centres:
Aula-Taller Martí Codolar,
Aula-Taller de Marianao,
Aula-Taller CIJCA-Lleida